

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

Függőzvére . . . . . 6 korona
Félévire . . . . . 3 korona
Negyedévire 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

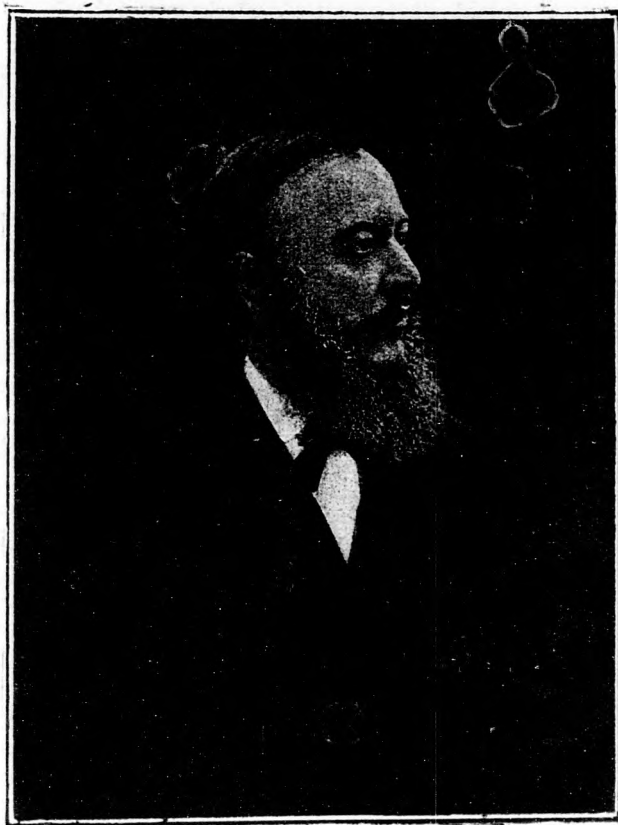
Felelős szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Péterffy Sándor.

Péterffy Sándornak, a jeles tanférfiúnak születése hatvanadik évfordulóján megható szép ünnepet rendeztek tanítványai és tisztelői. Péterffynek elévülhetlen érdemei vannak hazai tanügyünk előbbrevitele körül, aminek kifejezést adott a közoktatásügyi miniszter is, aki képviseltette magát az érdemes tanférfiu ünnepelésén. Péterffy Sándor 1841-ben született a vas megyei Nemes-Csoón. Családi körülményei nem engedték, hogy felsőbb tanulmányokat végezhesen. A soproni tanügyi bizottság előtt 1857-ben tett tanítói vizsgát s több helyen való tanítóskodás után 1874-ben a pesti ágostai-evangelikus népiskola igazgatója lett, majd pár év múlva a budapesti állami tanítóképző-intézethez neveztek ki a pedagógia tanárává, mely állásában 1896-ig működött. A népnevelők pesti együletének hosszú ideig elnöke volt s ő hozta létre az egyetem tanítógyűléseket. Hosszabb ideig volt a miniszterium tankönyv-

biráló bizottságának és az országos közoktatásügyi tanácsnak tagja. Nyugdíjaztatásakor ő Felsége királyi tanácsosi czimmel tüntette ki az egyszerű népnevelőből lett kiváló szakembert. A tanítótság pedig arczképét festette meg s az 1896-iki egyetemes tanítógyűlésen nagy ünnepiességgel leplezte le, hogy háláját rója le a népoktatás kiváló bajnoka iránt.

PÉTERFFY SÁNDOR.

Péterffy Sándor egész irodalmi munkássága a népoktatás szolgálatában állott; olvasókönyveket irt népiskolák számára; tanítók szakközlönyeit szerkesztette, vezérfonalul számos munkát irt tanítók részére, megadván ezáltal irányát a mai modern népoktatásnak, melynek Péterffy Sándor nemcsak alapvető munkása volt, de igazi apostola, amit bizonyít az is, hogy ma sem csüggedő lelkesen

dolgozik hazai tanügyünk emelésén. Péterffy Sándornak érdemekben gazdag múltja adjon erőt továbbra is a lelkes kitartó munkához.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

27 év óta

Mauthner Ödön

csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphatók.

Magyarország népessége

A januári népszámlálás végeredményét most hozta nyilvánosságra az országos statisztikai hivatal. Az eredmény meglepő szaporodást tüntet föl, mert amíg 10 évvel ezelőtt 17.463,791 lakosa volt édes hazánknak, a mostani népszámlálás kimutatja, hogy 1.739,322 lélekkel szaporodtunk tíz év alatt, vagyis 19.203,531 lélekből áll a magyar birodalom lakossága, ami százalékokban kifejezve 10·03% szaporodást tüntet föl.

Az eredménnyel tehát meglehetünk elégedve, de ha a népmozgalmat egyes vidékek szerint tekintetbe vesszük, az a sajnálatos körülmény ötlük elibénk, hogy a földmivelő népesség a legcsekélyebb szaporodást mutatja, aminek oka kétségtelenül az utóbbi évtized nyomoruságos gazdasági viszonyaiban rejlik.

Sajnálatos az is, hogy Erdélyben a magyarság szaporodása az átlagos arányt sehol el nem éri, az oláhság ellenben nemcsak megközelíti, de meg is haladja. Az erdélyi székely-magyarság pusztulásáról több ízben hirt adtunk. Most, a népszámlálás erre vonatkozó szomorú adatai talán törvényhozásunkat és a magyar társadalmat is arra indítják, hogy fokozott munkálkodást fejtsen ki a székely magyarság talpraállítása tekintetében, mert ez a nép ott a keleti határszélen a magyar nemzeti államnak védőbástyája.

A népszámlálás adatai a városi lakosság föltünő szaporodásáról számolnak be. Maga az ország szive, a székesfőváros, több mint kétszázézer lélekkel szaporodott tíz év alatt; de a vidéki városok is gyarapodtak, legalább lélekszámban.

Ez a vonulása a népességnek a falvakból a városokba, a legföltünőbb jelensége az új népszámlálásnak. Pedig vidéki városaink erősítésével eddig édes-keveset törödtünk. Gyári és nagyipari vállalkozások a fővárosba központsítottak, ami kétségtelenül beteges állapot volt. Ujabban mind nagyobb tért foglal a törekvés, hogy a vidéki városokban ipart, gyárat teremtsünk.

Kellemesen lepnek meg azok az adatok, melyek igazolják, hogy még ott is, hol a kívándorlás és elemi csapások apasztották a természetes szaporodást, visszaesés nem következett be. Az egyetlen megye, melynek népszáma fogyott: Tolnamegye; nyilván a szőlők elpusztulása és az egy-két gyermekrendszer miatt. Az alföldi megyék, Pest, Borsod, Szatmár és Szabolcs föltünő lélekszámszaporodást tüntetnek fel. A szinmagyar nép e fészkeiben van a talaja a magyar faj erősségének, szívósságának, állam és fajfentartó voltának.

Adja Isten, hogy a magyar elem fokozottabb szaporodásáról számolhassunk be mához tíz esztendőre.

H. A.

A kereszt az egyetemen.

Mult évben történt, hogy a budapesti tudományegyetem tanácsa elhatározta egy előfordult éretlen cselekedet következtében, hogy az egyetemi termekből eltávolítja a keresztet. Az éretlen cselekedet elkövetői — néhány meggondolatlan diák — megsonkitották a diszterem falazatán a keresztet. Ebből a diákcsínyből meglehetősen botrány kerekedett a héten, mert a keresztet az egyetemi ifjuság egy része visszahelyezte ősi helyére az egyetemen, a tanács engedélye nélkül. Az egyetemet bezárták és most valószínűleg a törvényhozást is foglalkoztatni fogja ez az ügy. Nálunk a magyar nemzet legérinthetlenebb tárgya, jelvénye, szimboluma a szent korona, melynek alkotó része ezer év óta a kettőskereszt. Minden érvelést mellőzve, ezt kívánjuk ez ügyben kijelenteni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Mult héten a képviselőház ülésén folytatták a *pénzügyi költségvetés* tárgyalását. Közbe több kérdérvonás is esett. Többek között a szegedi »Közvélemény« ellen indítandó sajtóper, mely a képviselőházat sértette meg, hanem a királyi ügyész följelentését a ház elvetette.

A pénzügyi költségvetés.

Hajdu József előadó a pénzügyi bizottság nevében ajánlotta elfogadásra a belügyminiszternek az *állami gyermekmenhelyek* felállításáról szóló törvényjavaslatot.

Meskó László beszédje előtt kijelenti, hogy a javaslatot elfogadja, mert hiszen éppen a pártja sürgette annak megalkotását. A mult kormányok megdöbentő mulasztására mutat rá e tekintetben, akik nem vették figyelembe a gyermekápolás terén gróf Széchényi Istvánnak azt a figyelmeztetését, hogy mi magyarok oly kevesen vagyunk, hogy az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni. A javaslat nem fejezi ugyan ki a párt teljes óhaját, de ez a párt nemes intenciójánál fogva elfogadja azt.

Major Ferencz a pártja részéről megdöbbenve konstatálja, hogy az elmúlt kormányok egyáltalán nem vették figyelembe a gyermekápolást. Hány kis magyar gyermek vezett el ezuton. A kormány végre sem zárhatta el fülét a segélykiáltások elől. Attól fél azonban, hogy ez a javaslat a községekben az állami segélyezés daczára sem lesz teljesen végrehajtván. Olaszországi példákat hoz fel, ahol a lenczeket a legnemesebb életpályákra terelik. Tanárokat, orvosokat nevelnek belőlük. Üdvözli a javaslatot, de kéri annak minden tekintetben való végrehajtását.

Széll Kálmán miniszterelnök áll fel ezután és mondja, hogy e javaslat benyújtásánál Magyarország népességének szaporodásának érdeke vezette. Statisztikai adatokat olvas fel, hogy Magyarországnak más országokhoz képest nagy a gyermekhalandóság. Ezt a bajt orvosolni kellett. Meg van győződve,

hogy ezzel a javaslattal a baj nagyrészen orvosolva is van. Nem szükmarku intézkedés az — mondja Meskónak — mikor az ország harmincz milliót áldoz a lelenczek megmentésére. Majornak azt feleli, hogy ha a javaslat egyelőre csak hét évre szól is, a magyar törvényhozás nemeslelkűsége gondoskodni fog tovább is a szegény, árva lelenczekről. Erre lesz a kormányknak is gondja.

Berzeviczy Albert a részleteknél azt kívánja, hogy a gyermekmenhelyeknél is hajtassék végre az a törvény, hogy minden menhelyi gyerek harmadik esztendejétől kezdve az óvintézetbe adassék.

Szell Kálmán miniszterelnök fölöslegesnek tartja a határozati javaslatokat, mire a Ház változatlanul elfogadja a szakaszokat.

Következett a Ház költségeinek tárgyalása, melyet **Szabó Imre** előadó ajánlott elfogadásra.

Barta Ödön azt bizonyítja, hogy nemesak azért nem fogadja el a költségvetési javaslatot, mert politikai pártállásánál fogva ellentétben áll a kormánnyal, hanem azért is, mert a költségvetés el nem fogadható, nem felel meg az ország mai anyagi helyzetének. Felolvass néhány költségvetési tételt. Azt bizonyítja ezután, hogy egy ember irányítja, a mindenkori miniszterelnök. Kifogásolja azután a nyugdíjtételeket. Nyugdíjaztuk az elnyomatáskori beamtereket s most is sok olyan előkelő állású embert, akik munkaképesek. Hát ez kidobott pénz ennek az eladósodott nemzetnek vagyonából. Dicsékednek azzal, hogy a posta- és vasut jövedelmi többletet vesznek be, de azt mondja meg a kormány, hogy hol lenne ez az ország, ha az Auszriától való kötelektől megszabadulna? — Beszél ezután a kvótatárgyalásokról, melyben csak a formákat tartják meg, azután az osztrák viszonyokról, melyek még mai állapotukban is megakadályozzák a magyar érdekek érvényesülését. A fiúmai állapotok sem oldották meg a nemzet javára. A kormányban nincs elég akaraterő az ország jogait megvédelmezni. A javaslatot nem fogadja el.

Kullmann János szól ezután és azt bizonyítja, hogy ő is elmondja azokat a sérelmeket, melyeket a kormányzat néhány ágában tapasztal. Követeli a szeszforgalmi adó reformját és védelmébe veszi a kiszeszszőzdeket, melyek különösen Felső-Magyarországban arra vannak hivatva, hogy megmentsek a mezőgazdák veszélyeztetett érdekeit. A szepesmegyei kivándorlókról beszél azután, akik sirva hagyják el a hazát. Kéri, hogy a kormány mentse meg őket a nemzetnek. Egyetlen egy kormányzati intézkedést sem talál, mely Szepesmegye közigazgatását előmozdítaná. A néppárt is csak szóval hirdeti a gazdasági helyzet rendezését. Azután azt bizonyítja, hogy ő az önálló vámterület híve, azért is, mert Ausztria beözönlő versenye söriparunkat is tönkre teszi. Azon reményének ad kifejezést, hogy a szeszadótörvény reformja bekövetkezik rövid időn belül s ezért a költségvetési javaslatot elfogadja.

Gróf **Zichy János** a költségvetés el nem fogadhatóságát bizonyítja. Azok a reformok, a miket a kormány a múlt évben, különösen az adókiadás körül, ígért, nem következtek be. Az adót aránytalanul emelik s ez ad istápot a szociálizmusnak. A kormány dicsékedik, hogy sok a fölöslege s ennek a nagyvási hóbortnak a következménye az, hogy Ausztriában követelik a kvótaemelést. A mai kormányzat hatása az is, hogy a társadalmi körök egyes rétegei túlságos költsékesbe ereszkednek. Színházakat építenek, a hova erkölestelen darabok előadásával csalják a népet, melynek kenyérre is alig van pénze. A miniszterelnök személyében bizik, de közegeiben nem, s azért nincs hite az ígért tiszta választásokban sem. Azok a főispánok, a kik a múltban tették, most is szuronyerdőket vezetnek a választásokra. A nemzetnek anyagi és erkölesi felvirágzásra van szüksége, ehhez adjon a kormány eszméket, de a melyekre véleménye szerint nem képes. Beszéde további folyamán szól a mai szociálizmusról, melynek rombolását a mai elfajult liberalizmus idézte elő. Ezeket a rombolásokat csak a keresztény elvek érvényesítésével lehet helyrehozni. Erre a mai kormány nem képes, azért a bizalmi javaslatot nem fogadja el.

Gróf **Tisza István** a költségvetési javaslat 2-ik §-ánál a miniszteriumok kezelő és segéd személyzetének folytonos szaporítása ellen beszél. Kevesebb legyen a tisztviselő, de nagyobb a javadalmazásuk. Üdvözli az adminisztráció egyszerűsítésének eszméjét, s kéri a miniszterelnököt, hogy vigye ezt a megvalósulás stádiumába mielőbb. A tisztviselők munkaidejének felemelését követeli, akkor kevesebb emberre lesz szükség, akiknek aztán nagyobb javadalmat kell adni. Tudja, hogy humanitárius szempontból egyszerre nem lehet megvalósítani ezt a dolgot, a személyzet apasztását, de fokozatosan igen. A tételt elfogadja.

Szell Kálmán miniszterelnök nyomban válaszol gróf Tisza Istvánnak, aki szerinte csak egy részét követeli annak, ami a közigazgatás egyszerűsítésére szükséges. Felsorolja azokat az intézkedéseket, melyeket az adminisztráció egyszerűsítésére eddig tett. Ő is azon nézetben van, hogy a tisztviselők létszámát fokozatosan apasztani kell, hogy javadalmait fel lehessen emelni.

Molnár Józsiás mondja el azután új képviselő-sége óta a második beszédét. Sokolja az állami adósságokat. Nem egészséges állapot az, hogy mi milliókat és milliókat fizetünk kamat fejében a külföldnek. Általános nyomorunknak az az oka, hogy gazdaságilag kiszolgáltattuk minden érdekeinket Auszriának. Kérde, hogy lehet-e egy kulturált állam fejlett ipar és kereskedelem nélkül. Követeli ismétlen az ezüstvalutát és az önálló vámterület felállítását. Kérde a pénzügyminisztert, hogy mik azok a magasabb szempontok, melyek Auszriával való gazdasági szövetség fenntartását követelik? A pénzügyminiszter minden gazdasági válságunk okául az

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZ-GYÁR

Fuchs és Schlichter

BUDAPEST,

VI., Angyalföld, Jász-utca 7.

Csakis a hazai ipart pártoljuk. — Kézi és erőhajtású tejgazdasági telepek és szövetkezetek berendezése.

— Árjegyzékek, költségvetések, tervek INGYEN és BÉRMENTVE. —

elemi csapásokat mondja. Hát Franciaországnak nem voltak nagy elemi csapásai és hol áll ma gazdaságilag Franciaország? A kormány ne helyezze gazdasági életünk alapjait kölesönökre, melyek miatt aztán kisenyved gazdasági erőnk. Hosszan ezáfolja ezután a pénzügyminiszter beszédének egyes állításait s megismétli ma is, hogy Erdély virágzó iparát a Romániával való vámháboru ütötte agyon. A javaslatot nem fogadja el.

Lukács László pénzügyminiszter felel ezután Molnár Józsiásnak. Hogy egyesek mennyi adósságot csinálnak, azért a kormányt felelőssé tenni nem lehet. Franciaország közgazdasági helyzetét Magyarországéval összehasonlítani nem lehet, mert mások ott és mások itt a gazdasági élet feltételei. Tagadja azt, hogy az önálló vámterület alapján mindjárt nagy boldogulás ütne be Magyarországon, sőt ellenkezőleg, nagyobb gazdasági válságnak néznők egyelőre elébe. Molnár az erdélyi ipar tönkretételeért a Romániával való vámháborut hozza fel okul, hát annak micsoda következménye lenne, ha Ausztriával keverednénk vámháboruba? A tételt elfogadásra ajánlja.

Molnár Józsiás nagy zaj közt félremagyarázott szavai helyreigazítása ezimén kér újból szót. Ismétli az ezüst valuta iránti óhaját. Engedje meg a pénzügyminiszter, hogy ő fizesse ki az állam vagyonából esengő ezüstrrel az állami adósságokat, majd meglátja, hogy mennyi haszon lesz ebből. Az **elnök** pedig feltevén a kérdést, a Ház a javaslatot, a hátralevő szakaszokkal együtt elfogadta.

A népszámlálás eredménye.

Az Országos Központi Statisztikai Hivatal most tette közzé a népszámlálás előleges eredményét. A részletes eredményt a korábbi népszámlálásoknál követett szokás szerint mindenekelőtt a királynak mutatták be s csak azután boesátották nyilvánosságra. A részletes adatok ezek:

	Főszámok:		
	1890-ben	1900-ban	Szaporodás ‰-ban
<i>Magyarországon:</i>			
Polgári népesség	15,162.988	16,691.471	
Katonaság	98.876	100.928	
Összesen	15,261.864	16,792.399	10'03
<i>Horvát-Szlavonország:</i>			
Polgári népesség	2,186.410	2,397.249	
Katonaság	15.517	13.883	
Összesen	2,201.927	2,411.132	9'50
<i>A magyar birodalom:</i>			
Polgári népesség	17,349.398	19,088.720	
Katonaság	114.393	114.811	
Összesen	17,463.791	19,203.531	9'96

Korai volna még a föntebbi adatokból a magyarság szaporodására nézve következtetni. Mégis első pillanatra kedvező jelenségnek látszik e tekintetben a Duna és Tisza között levő vármegyéknek 17'91‰-os átlagos szaporodása, mert ez a tősgyökeres magyar faj erősödését és számban növekedését jelenti. A városok erős növekedése szintén a magyar-

ság terjedésének bizonyítéka, mert a régebbi népszámlálások is azt mutatták, hogy városainkban tulnyomó a magyar anyanyelvűek száma.

A népszámlálás roppant anyagát mintegy harmincezer számlálóbiztos gyűjtötte össze az egész országban. Hogy milyen óriási tömeg számlálólap gyűlt össze, arról némileg fogalmat nyújt, hogy egyedül az anyaországra vonatkozó lapok papirosának súlya körülbelül kilencezszáz métermázsa. Az összes anyag most a központi statisztikai hivatal raktárában van megyék szerint külön szekrényekben elhelyezve. A mostani népszámlálás sokkal nagyobb anyagot ölel föl, mint az 1890-diki, mert a számlálólapok részletesebb kérdéseket tartalmaznak. A statisztikai hivatal főbb tisztviselői a népszámlálás megkezdése előtt kimentek a megyékbe s ott a helyszínen oktatták ki a főszoigabirókat. A népszámlálást január elsején kezdték meg s a számlálóbiztosoknak január 10-ig kellett elkészülni. Az adatokat aztán községyi gyűjtőivekbe foglalták, melyeket az előjáróság vizsgált át. Január 31-ig a községyi eredményeket beszoigáltatták a járási főszoigabirókhöz, aki a községyi ivekből elkészítették a járási ivet, melyet február 15-ig kellett beküldeni a központi hivatalhoz. Persze, több járásban nem tudtak elkészülni s halasztást kaptak a központtól. Most azonban már együtt van az egész anyag s a munka most már hivatott statisztikusok kezébe került, akik tudományos rendszerbe szedik a népszámlálólapok adatait.

Tengerészeti gépészek.

(A mekanikus, lakatos, kovács, fémesztergályos stb. iparosifjuság figyelmébe.)

A haditengerészetnek az utolsó időben igen megnövekedvén szükséglete gépész-altisztekben, valamint gépvezetőkbén, iparos fiatalságunk előtt szép tér nyílik meg a tengerészpályára való belépéssel.

A géptanuló-iskolának, továbbá a gépészeti tanfolyamoknak az a célja, hogy gépészaltiszteket és gépvezetőket neveljenek a haditengerészet számára.

Ezen iskolák elvégzése által fiatal embereknek szép kilátás nyílik arra, hogy katonai hadkötelezettségük teljesítése mellett, mely alatt különben a hadihajókon érdekes utazásokat is tesznek a föld összes tengerein, alapos kiképzést nyerjenek a gépészeti szakmában, mely őket aztán a tényleges katonai szolgálatból való elboesáttatásuk után képesíti arra, hogy mint gépészek, művezetők stb. biztos állásra tegyenek szert.

Azok a fiatal emberek pedig, akik szolgálati kötelezettségükön túl a haditengerészetnél kívánnak maradni, 6—10 év után, ebbe beszámítva az előirt szolgálati időt, nyugdíjképes magasabb rangu altisztek 8—12 év után pedig, vagy törzsaltisztek, vagy gépvezetők, azaz főhadnagyi és századosi rangban álló, tengerészeti hivatalnokok lesznek 2400 korona,

illetőleg 3400—4400 korona fizetéssel (lakbér s egyéb pótlékokkal).

A géptanuló-iskolába önként jelentkező, 14—16 éves, hat népiskolát végzett ifjak vétetnek fel, kik aztán 3 évi iskolázás után, mint gépmatrózok vagy gépészaltisztek soroztatnak be. A gépészeti tanfolyamokba, melyet az illető előképzettségéhez képest hat hónapig vagy egy évig tartanak, olyanokat osztanak be, kik már besoroztatásuk előtt, mint mekanikusok, lakatosok, kovácsok, fémesztergályosok, réz- vagy kazánkovácsok már dolgoztak s kézművességi ügyességüket egy felvételi vizsgán bizonyíthatják. A gépészeti tanfolyamot végeztek hasonlóképpen, mint gépmatrózok vagy gépészaltisztek lépnek ki.

A gépészeti tanfolyamba való belépés és önkéntes besorozás iránti *kérvény a polai cs. és kir. matrózhadtesthez küldendő be.* A kérvényhez, mely magyar nyelven is írható, melléklendő a keresztlevél, melylyel igazolandó, hogy a 17-ik életkort már elérte, az illető politikai hatóságtól (szolgabírói vagy városhatósági) belépti igazolvány.

A belépti igazolványt a fölötte politikai hatóság tölti ki, melyre blanketták léteznek. Tartalma, hogy az illető önkéntes belépése semmi kifogás alá nem esik. Csatolandó továbbá: az atyja vagy gyámja írásbeli beleegyezése és iskolai bizonyítvány (tanonczlevél).

SZÖVETKEZETI ÉLET.

Szövetkezetek az ipar szolgálatában

A szövetkezeti eszméknek egyik nagy fontossága abban rejlik, hogy nincs a napiéletnek, nincs a társadalmi tevékenységnek oly ága, ahol szövetkezéssel ne lehetne a mai helyzeten javítani. A szövetkezetek tisztességessé, becsületessé teszik a kereskedelmet, virágzóvá, jövedelmezővé a mezőgazdálkodást, igen természetes, hogy jótékony hatásuk az ipar terén is észlelhető.

Az Orsz. központi hitelszövetkezet a múlt év folyamán igen sok ipari szövetkezetet alakított, ezeknek a célja az, hogy tömörítse a kisiparosokat, közös munkára szorítsa őket. A közös munka képesíti kisiparosainkat tömeges és nagyobb munkák elvégzésére.

Hol érezheti a kisiparos leginkább egyedüllétét-

nek káros voltát, mint a nagy és tömeges megrendelésnél. Ő képtelen vállalkozni a munka elvégzésére. Tőkéje nincs, amit, mondjuk — egy-egy építkezésnél — bánatpénz vagy kauczió fejében le kelene tennie, ugyanez okból segédmunkásokat se vehet fel kellő számban. Mi ennek a következménye? A nagyobb, több hasznot hajtó munkákat, kapják olyanok, akiknek pénzüik van, de akik a munkát mégis kisiparosokkal végeztetik el. A haszon java-részét természetesen maguknak tartva meg.

Az ipari szövetkezetek a vizás dolognak elejét fogják venni, az Országos központi hitelszövetkezet nemcsak a bánatpénzre és kauczióra szükséges pénzt bocsátja a szövetkezetek s így a kisiparosok rendelkezésére, de megkönnyíti az anyagbeszerzést is, sőt előlegez a már megkezdett munkára.

Más irányban a szövetkezetek sokat tehetnek a mezőgazdasági ipar kifejlesztésére. Ismeretes dolog, hogy a mezőgazdálkodásnak igen sok oly terméke van, ami feldolgozva jobban értékesíthető s feldolgozása csekély tanulással elsajátítható.

Ilyen a czirok, a szalma, a fűzfavessző stb. A mezőgazdasági téli tanfolyamokon, melyeket országszerte rendeznek, kisgazdáink megtanulhatják e termékek feldolgozását, szövetkezve értékesíthetik a kész dolgokat nagyban s így természetesen haszonnal is. Télen át, mikor a mezei munkák szünetelnek, a gazda és háznépes tétlenség helyett figyelmet fordíthatna e dolgokra s akkor kevesebb volna a panasz, puhább és fehérebb volna a kenyér.

A külföldi szövetkezetekről. A szövetkezeti eszmék elterjedése külföldön jóval nagyobb, mint hazánkban. Különösen Anglia az, amely fölülmulja e részben a világ minden országát. Pl. 1900 első felében volt Angliában 1188 fogyasztási szövetkezet, 1,576.945 taggal és 285,431.376 korona forgalommal. — Nem utolsó helyen áll pl. *Ausztrália*, e tőlünk jó távol eső földrész is. Ott különösen a tejszövetkezetek virágzanak. A múlt évben Ausztráliából 60 millió korona értékű vaját, ötödfélmillió értékű turót vittek ki idegenbe.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Amikor a völegény részeg. Az eljegyzésen a jövő boldogság sejtelmével ültek egymás mellett Spattler Gizella, a menyasszony és Budai Árpád kolozsvári iparos, a völegény. A vendégek vigan voltak s sűrűn csendült össze minden pohár.

— Isten éltesse a menyasszonyt! kiáltotta időnkint valaki.

A „Sohr Szent-Antal” ezüstacél-kaszagyár, melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője és elarúsítója

SOHR JÓZSEF UR, SOMOGY-SZILL.

ki a tavalyi londoni kiállításon nagy aranyéremmel és díszoklevéllel lett kitüntetve.

100 koronát fizet annak, ki egy „Sohr Szent-Antal” kaszát tud előmutatni.

200 koronát fizet annak, a ki 100 db „Sohr Szent-Antal” ezüst-acél kaszái közül 5 rosszat tud előmutatni.

A ki teljesen megbízható jó kaszát akar magának beszerezni, az addig kaszát senkitől ne vásároljon és ne re deljen, míg fenti hírneves cég-től képes árjegyzéket nem kér, melyet az bárki-nek ingyen és bérmentve küld.

Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelező-lapon.

— A téli hónapok legalkalmasabbak megrendelőket gyűjteni. Gyűjtőknek kedvezmény! — Teljes jótállás! — 10 db rendelésnél 1 db ingyen! —

Leikiismeretes kiszolgálás! Több ezer közönlővél és utánrendelés áll az érdeklődőknek rendelkezésükre.

— Isten áldja, volt a válasz s ivott mindenki.

Legtöbbet azonban a vőlegény ivott, következőképpen ő lett a legrészegebb. A menyasszonyt ez nagyon lesujtotta. Mikor valaki szive bálványát részegen látja, az nagy kiábrándulásra vezet, mert a berugott bálvány hamarosan összetörik. Budai Árpád is így omlott össze a mátkája szemében, aki megutálta a részeg legényt s másnap visszaküldte a jegygyűrűjét. Ettől persze rettenetesen kijózanodott a vőlegény. Rohant a jegyeséhez, könyörgött, de hiába volt minden. Végső elkeseredésében revolverhez nyult s előbb kézen lőtte az öreg Szattlert, azután a menyasszonyának fordult s állkapason találta. A golyó nyomorékká tette a szegény leányt, fölgögyült ugyan, de ruttá lett s enni se tud rendesen a szétroncsolt állkapasa miatt. A kolozsvári törvényszék esküdt-bírósága Budait súlyos testi sértés büntetéseért három évi és négy hónapi fogházra ítélte. A vádlott az ítélet ellen semmiségi panaszszal élt, amelyet azonban a királyi kuria ötödik büntetőtanácsa Szerényi Kálmán koronaügyész-helyettes indítványára ma elutasított.

KÜLFÖLD.

Angol-bur békealkudozások. Londonból azt jelentik, hogy Délafrikában még nem ért véget Kitchener és Botha tanácskozása, a kormány pedig csak azért hallgat róla, mert attól fél, hogy amint a béketárgyalás menetét hivatalosan köztudomásra hozza, az angol burbarát sajtó rögtön nagy mozgalmat indít a burok érdekében. Engedékenységében a kormány bizonyára kénytelen lesz még tovább menni, mert Kinában az oroszokkal támadt összeütközés nagyon veszedelmesen kezd alakulni. Oránzs államban e közben a burok, mint egy hir jelenti, folytatják a guorilla-harcot. Dewettodop és Bloemfontein között a burok megtámadtak a minap több angol marhakereskedőt és kifosztották őket. Ezen a vidéken Fourier bur parancsnok mintegy hatszáz embert gyűjtött össze. A Fokföldről is érkezik néhány hir. Krultzinger kommandója, amely körülbelül négyszáz emberből áll, kalandozásaiban lement a Fokföld déli részén csaknem Port-Elizabethig; Delisle angol ezredes azonban visszaszoritotta. A burok azonban egy egész napig sem voltak körülzárva, mert Kruitzinger éjnek idején egy merész támadással keresztül tört az angolok során s most ismét a Zour-hegységben van, a honnan az angolok nem tudják kiverni.

A kínai háború. Kinából komolyan hangzó hírek jönnek ma is arról az összeütközésről, amely egy kis vasuti töltés miatt támadt az angolok és oroszok között. Az angolok régi vasuti engedményeikre hivatkozva, állították, hogy az a földdarab, amelyet az oroszok magukénak mondanak, angol tulajdon. Orosz katonaság, amelynek száma napról-napra nő, áll most harcra készen azon a töltésen abból a ezélből, ha kell, fegyverrel veri vissza az angolokat, ha ezek a vitás területen is folytatni akarják a vasutépítést. Azt jelentette egy sürgöny, hogy a vitás ügyet elintézték, még pedig az angolok javára. Az újabb jelentések megezáfolják ezt a hirt, sőt a helyzetet sokkal komolyabban tüntetik fel. Az oroszok nem akarnak engedni, az angolok sem s a két fél

csapatait talán összeeresztették volna a tábornokok, ha nem félnének maguk is a fegyveres összetűzés következményeitől. Remény van azonban arra, hogy a komoly diplomata urak elintézik békésen.

Kis kutya — nagy kutya.

*Kis kutya, nagy kutya, nem ugat hiába,
Ugat rossz emberre, ugat garázdára.
De akinek csak jár a »Független Ujság«
Azt bizony a kuttyák sohasem ugassák,
Mert ebből a lapból annyi jót tanulhat,
Hogy az élet útján mindig boldogulhat.*

Előfizetési felhívás.

1901. április hó 1-én új előfizetést nyitunk a

FÜGGETLEN UJSÁG-ra.

Akinek előfizetése márczius hó 31-én lejárt, azt kérjük, sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére kérjük azt az utalványt felhasználni, melyet a márczius hó végéig előfizetett olvasóinknak egyidejűleg külön levélben küldünk meg. A ki netalán ezen utalványt nem kapta meg, az sziveskedjék előfizetését — a név, lakás és utolsó posta kiküldetésével — közönséges postai utalványon mielőbb beküldeni.

Előfizetési ár :

**Egész évre 6 korona, félévre 3 korona,
negyedévre 1 korona 50 fillér.**

A „Független Ujság“ eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programmunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeiket teljesen kielégíthet.

Programmunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kis emberek érdekeinek megvédése“. Ennek a mi programmunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven esportosuljanak a „Független Ujság“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőinket arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujítsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „Független Ujság“-ot lehetőségéhez képest terjeszteni.

Hazafiui tisztelettel

A „FÜGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Vilmos császár állapota. Vilmos császár sebe a képzelhető legkedvezőbb módon gyógyul. A köteléket már változtatták és könnyebb köteléket alkalmaztak. — Az arcz daganata elmult és a seb már heged és bőr képződik rajta. Egy hét alatt a seb előreláthatólag teljesen begyógyul.

A kis hazafiak. Megható és lélekemelő esetről értesít szolnoki levelezőnk. Egyik ottani állami elemi iskolában márczius 5-én a szolnoki esata évfordulóján, a tanító a szabadságharezról, a szolnoki fényes diadalról, Petőfiről és Damjaniehról beszélt a gyermekeknek. Egyszerre csak az egyik kis fiu — kinek arca a tanító beszéde alatt a lelkesedéstől egészen kipirosodott — hirtelen kiszökik a padból s Petőfi és Damjaniech képét esökjaival árasztja el; mit látván a többi tanuló, társuk példáját követi. Lehet-e a hazaszeretet tüzének a zsenge gyermekek szívében emél meghatóbban megnyilvánulnia.

Szélütött rendőrkapitány. A marosvásárhelyi véres választásért tudvalevőleg Mikó főispánt és Bernády rendőrkapitányt okolták. Most, hogy a vizsgálat azt derítette ki, hogy Bernády volt a hibás s ez a fordulat annyira felizgatta Bernádyt, hogy, hír szerint, szélütés érte.

Hegycsuszamlások. Domanin községben a folytonos földesuszamlások következtében az e hó elején megrongálódott három ház és azonkívül még négy ház összeomlott vagy megrongálódott. A kárvallottak mind szegény emberek. Segélyezésükre mozgalmat indítottak.

Gyilkos merénylet egy főerdész ellen. Megirtuk már hetekkel ezelőtt, hogy Szálka tolnamegyei községben herezeg Montenuovo Alfréd főerdészére, Mayer Károlyra a vadorzók rálöttek s a golyó két helyen is találta a főerdészt, de csak könnyű sebet ejtettek rajta. A vadorzók most, folyó hó 14-én éjjel merényletöket megismételték. Mayer főerdészt halálosan megsebesítették, az erdőkerülőt pedig agyonlőtték. Mayer főerdész legbátrabb erdőkerülőjével szalonkalesen volt az erdőben s itt támadták meg a vadorzók, akik levélben már előre megirták a főerdésznek, hogy megölik. Mayernek a lábát lőtték keresztül, a szegény családos erdőkerülőt pedig szíven találta a golyó. A vadorzók többször löttek, amit a főerdész és az erdőőr is viszonzottak, de az ő lövésök nem talált.

Ügyvédből — kisbögös. Haász Soma orosházi ügyvéd kényes természetű adósságokat csinált hitelezői elől a mult év őszén Amerikába szökött. Most szomorú hír jön az ügyvéd urról, mint kisbögös keresi a szabad hazában a mindennapi kenyerét.

Zivatar. Somogy-Szobbról kapjuk a következő tudósítást: Folyó hó 11-én este felé községünkben óriási zápor keletkezett, sűrű mennydörgésektől és villámlástól kísérve; bár csak egy negyed óráig tartott a zivatar, mégis vízben uszott az egész falu. A zivatar elmulása után egész csillagos és tiszta lőn az ég.

Megint sikkasztás Kisczellen. Ugy látszik, még mindig nem esuktak be, vagy menesztettek Amerikába minden gonosztevőt a kis-czelli takarékpénztár tájékaról. Meglopták azt másodizben is, amennyiben az említett takarékpénztár esődtömegéből 46.000 korona eltűnt. Az 1899-ik év február 6-ika volt a bukott kis-czelli takarékpénztárnak az utolsó fizetési napja. Ezen a napon a pöntári napló tanúsága szerint az intézet készpénzkészlete 116.000 korona volt. A esőd február 7-én megnyitattott s Nagy Péter sárvári közjegyző a leltározást a következő napokon eszközölvén, a leltárba összesen 70.000 koronányi készpénzt vett fel. Miután 1899. évi február hó 6-án, mikor a végső pénztári zárlat eszközöltetett s az intézet készpénzkészlete 116.000 koronában állapított meg: már se Rozenberg Lajos, se Ritt Károly a takarékpénztárban jelen nem voltak: a hiányzó 46.000 korona eltűnése a régi ügygyel kapcsolatba nem hozható. Világos tehát, hogy a pénz azóta tűnt el. Valószínűleg sikkasztásról van szó, amely, hogy milyen körülmények között történt és ki a tettese, a vizsgálat van hivatva kideríteni.

A teheráni forradalom. Teheránban a mult héten véres forradalom ütött ki, mert a sah el akarja venni a papoktól óriási földbirtokukat, a melyen a perzsákat, mint rabszolgákat dolgoztatják és a melynek segítségével, az élelmiszer árát fölverik. A papok, a kik e terv miatt haragusznak az uralkodóra, azzal izgatták a népet a sah ellen, hogy elvesztette hitét.

Megszökött uzsorás. Kolozsvárról jön hire, hogy Berkovics János uzsorás, ki nem rég szabadult ki a börtönből, megugrott Amerikába, mert újabb uzsora miatt elrendelték ellene a vizsgálatot. Minden vagyonát pénzzé tette s úgy szökött meg. Feleségét a legnagyobb nyomorban hagyta.

Tolvaj előljáróság. Fehéregyháza tomesmegyei községben elfogták az egész előljáróságot Taneszie Tódor biróval az élén, aki valóságos tolvajbandát szervezett a községbeli marha és baromfiállomány tizedelésére.

Egy bojtár rémtette. Debreezenből írják: A fél-óránnyira fekvő Szentgyörgy tanyán minap este Bogdán Sándor számadó juhászt megleste, Turányi József bojtár és félholtra verte, azután kötelet tett a nyakába. a juhakolba vonszolta, felakasztotta és fel-lármázta a családséget, hogy Bogdán öngyilkos lett. A esendőrök ép a tanyán voltak, és előttük. a bojtár bevallotta, hogy ő volt a gyilkos. Bogdán nejét szerte a fiu és mert utjában volt ezért ölte meg.

Kossuth-gyász. Kossuth Lajos halálának évfordulóját, mint minden évben, úgy az idén is kegyelettel ülték meg úgy a fővárosban, mint a vidéken. A fővárosban gyászistentiszteletet tartottak több templomban, az egyetemi ifjuság kivonult Kossuth sirjához s koszorút tett le reá. A vidékről is sok helyről értesitenek, hogy a szomorú évfordulót kegyelettel megünnepelelték.

A katolikus autonómia. A katolikus autonómia szervező-kongresszusának 27-es bizottsága a minap ülést tartott. Az ülés tárgya a 27-es bizottság és a többség javaslatának 10 szakasza, tekintettel a püspöki kar válaszára és a vallás- és közoktatásügyi miniszter nyilatkozatára, a minapi ülés folytatása. A 27-es bizottság többsége elfogadja Apponyi Albert gróf azon indítványát, hogy a kongresszus elé terjesztendő jogfentartási határozati javaslat szövegezése, melyben a katolikus egyháznak a kath. alapok és alapítványokra vonatkozó joga kidomborítandó lesz, egy 7-es bizottság küldessék ki, továbbá elhatározza a 27-es bizottság, hogy ugyanezen 7-es bizottság bizassék meg azzal is, hogy fontolja meg, ha vajjon magába az autonómiai javaslatba valamelyes jogfentartó nyilatkozat bevehető-e vagy sem?

A gyilkos főhadnagy büntetése. Vagy két hete Metzben Rüger főhadnagy agyonlőtt egy kapitányt, aki a főhadnagy bátyját, az ezred törzsorvosát, arczulította. A dolog nagy feltűnést keltett, mert kiderült, hogy a főhadnagy tisztán testvéri szeretetből követte el tettét. Bátyjának ugyanis, aki őt fölnevelte, párbajt kellett volna vívnia a kapitánynyal és a főhadnagy félt, hogy a párbaj bátyja életébe kerül. Ezt akarta megelőzni kétségbeesett tetteivel. A katonai bíróság a főhadnagyot tizenkét évi fegyházra s a hadseregből való kizárásra ítélte. Ma azt jelenti berlini tudósítónk, hogy a 15. hadtest hadbírósága megváltoztatta az ítéletet, úgy hogy a főhadnagy négy évi várfogságot kap és nem zárják ki a hadseregből.

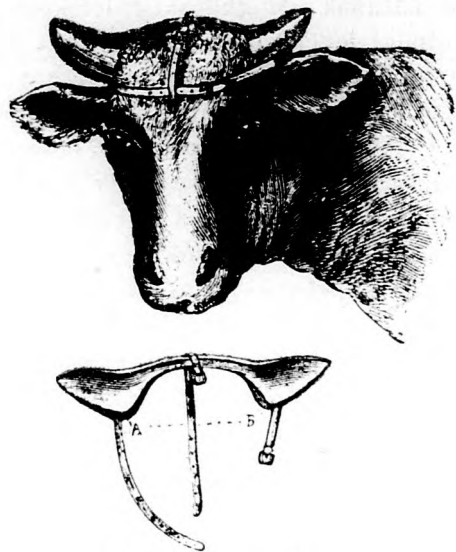
Forradalmi állapotok Oroszországban. Moszkvában nemesak a diákok, hanem a munkások is zavarognak. A legutóbbi utcai zavargásban a munkások és a diákok egymást támogatták. A zavargók az utcán torlaszokat építettek és igen sok ablakokat bevettek, így a többi közt Szergiusz nagyhercege palotájának ablakait is. A nagyhercege öt napig nem mozdulhatt ki palotájából. A zavargók fölfordították a lóvasúti kocsikat s csak nagy katonai erővel sikerült a rendet helyreállítani.

Akasztás és névnap. Mark Twain »Gyilkos bácsi« ezimű humoros történetét juttatja eszünkbe az a hír, mely Krakóból érkezik. Azt jelentik, hogy Balzer József közkatonának, kit egy esendő meggyilkolása miatt halálra ítélték, egy napi halasztást adtak és csak szerdán reggel akasztották föl. A halasztás oka az, hogy Balzernek kedden volt a nevenapja.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A szarvidomitókról.

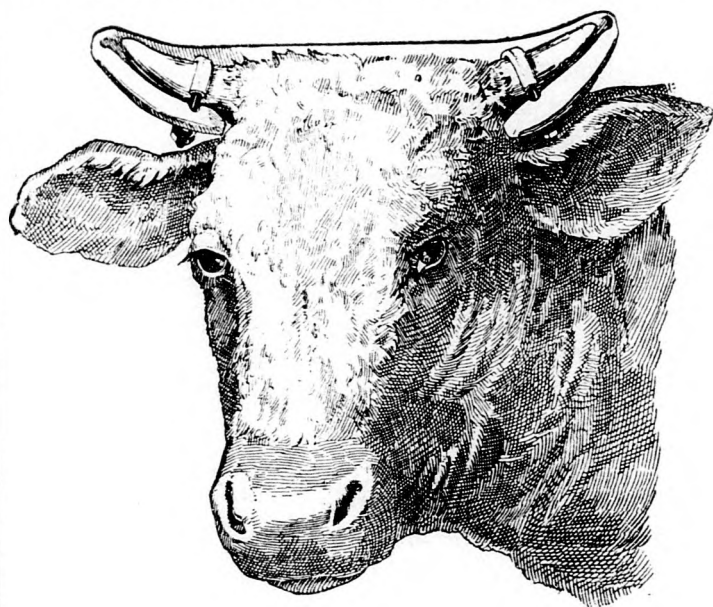
A szarvasmarhának egyik diszét a szép szarv képezi. A magyar marhánál a szarv alakulása sokszor fontosabb egyéb testrész alakulásánál is s a csunya szarvu magyar marhát, ahol lehetséges, a

Közönséges szarvidomitó.

tenyésztésből is kizárják. S hogy ez így van, annak egyrészt az az oka, mert a magyar marha gyorsan növekedő szarva nagyságánál fogva nem alakítható.

Másként vagyunk a nyugati rövidszarvu marhával, amelynek szarvállása éppen az ujabban mind-

Csavaros szarvidomitó.

inkább használni szokott szarvidomitók által javítható. Hogy a nyugati marhának szarvalakulása nem oly fontos, mint a magyar szarvasmarháé, igaz; de képzeljünk csak el egy pár tehénből álló istállót, melyben egyiknek lefelé, másiknak előre, harmadik-

TAVASZI ÜDVÖZLET

nek felfelé van növe a szarva és képzeljünk el egy másik csoportot, amelyben minden tehén csupa egyforma kis esákószarvval bír, mennyivel jobb benyomást tesz ez utóbbi. A szépszarvu marha tenyésztésre és eladásra is értékesebb.

A nyugati szarvasmarha szarva, mert kisebb, könnyen is alakítható és pedig a szarvidomitók által. A szarvalakítók a legkülönbözőbb formában és szerkezetben vannak elterjedve, lényegileg azonban olyan egyszerűek, hogy egy ügyesebb esztergályos házilag is elkészítheti.

Fából készülnek s mint ábráink is mutatják, olyan behajlással kell birniok, hogy a szarv háromnegyed részét egész hosszában körülvegyék. Egy szij segélyével lesznek a fejhez csatolva. A vételnél vagy elkészítésnél arra kell még vigyázni, hogy meg legyen a kellő méretük. Kereskedésekben 3 alakban kaphatók és pedig 1. olyanban, melynél a szarvalakító két végpontja egymástól 50 cm. az ábrán látható. A B pont távolsága pedig 28 cm.; 2. melynél a szarvvégek egymástól távolsága 45 cm. az A-B méret 23 cm. és 3. a legkisebb nagyságban, melynél a szarvvégek egymástól távolsága 40 cm. az A-B méret pedig 23 cm.

Alkalmazni a szarvidomitót akkor kell, amikor a szarvak növekedése még nincs teljesen befejezve s mihelyt észreveszszük, hogy a szarvak egyike vagy másika, avagy mindkettő nem a kívánt irányban nő.

A már félig vagy háromnegyedrésszben kinőtt görbe szarvat az u. n. csavaros szarvalakítóval lehet helyrehozni, amelyet második ábránk mutat s amelynek csavarjával napról-napra húzhatjuk közelebb és közelebb a szarvat az idomitóhoz.

Beszerezhetők e szarvalakítók minden műszerárusnál. Budapesten pl. Fischer Péternél, a Kossuth Lajos-utczában, vagy Veszely Istvánnál, a Váci-utczában.

Herefüvek utánvetése tavasszal.

Ha a herefüves táblán tavasszal kedvezőtlen időjárás vagy állati ellenségek, pl. egerek elszaporodása folytán foltonkint hézagok támadnak, ezeket pótlólag be kell vetni, hogy jó legelőt, illetve kielégítő takarmánytermést nyerjünk.

Ha az előző évben a védőnövényvel vetett here és fűfélék tartós szárazság miatt nem keltek volna ki, legezészerűbb az utánvetést már augusztusban vagy szeptember elején végezni, föltéve, hogy akkor elegendő a csapadék. Ha szeptember közepéig nem történhetett meg az utánvetés, jobb azzal tavaszig várni, mert a fiatal növények csak akkor állhatnak ellent a téli hidegnek, ha már némileg megerősödve mennek a télbe. Mielőtt tavasszal az utánvetést eszközölnénk, a heretáblát élesfogu boronával jól megjárattjuk; ha eléggé szikkadt a föld, a mag elszórása után a gyűrűshengerrel nyomkodjuk alá. Hézagos herefüvek utánpótlására a gyorsnövésű növényeket lehet használni. Így a *biborhere* a vörös

lóhere hézagainak utánvetésére kitünően alkalmas. Hátránya, hogy csak egy kaszálást ad, azután kivész. Jobb talajokon sikerrel vethető az *olasz perje*, míg legelőkre jobb az *angol perje*, mert hosszabb ideig tart ki.

Kevésbé jó és gazdag talajon vethető a *rozsok*. A rozsok közepes minőségű fű ugyan, de gyorsan fejlődik és azért jöhet ez esetben kevésbé jó talajon figyelembe. Jó talajon ne használjunk utánvetésre rozsokot, hanem csakis a perjeféléket, mert az előbbi korán köt magot s ha nem kaszálják idejében, kihulló magjával elgyomositja a földet.

A herefélék között, melyek utánpótlásra még ajánlható és kitünően bevált: a *kömös luczerna*. Ennek szára gyenge, levelei aprók, virágja aranyárga. A fiatal növény gyorsan fejlődik, úgy, hogy már a vetés évében magot hoz, de csak két évig tart ki. Gyökérzete csekély s azért a szárazsággal szemben nagyon érzékeny, sokkal érzékenyebb, mint a *biborhere*. A tulajdonképeni luczerna-talajokon kívül még könnyebb talajokon is díszlik; ha azok nem túlságos szárazak, még meszes tőzegen is megterem. Mészben szegény talaj ép oly kevésbé megfelelő neki, mint a *biborherének*. Mert a *kömös luczerna* a földön kuszlik, ritkán vetik tisztán egymagában, hanem keverékben, jó rétekre és legelőre.

Hézagos herek kifoltozására legalkalmasabbak a fenti növények, melyeket azonban jobb keverékben, mint tisztán vetni. Egy gazda.

Burgonyagumók páczolása.

A burgonyagumó páczolása a vetés előtt nagyon ajánlható, mert ismeretes az, hogy a burgonyabetegség csiráját legtöbbször magával a vetőgumóval hozzuk a talajba; a kísérletek pedig beigazolták azt, hogy ha a vetőgumót páczoljuk, akkor tönkretesszük a különféle betegségek csiráit s ezzel megvédjük a burgonyát a megbetegedéstől. Ezenkívül a vetőgumópáczolásnak még azon jó előnye van, hogy megvédjük általa az anyagumót a rothadástól is, amely körülmény különösen nedvesebb éghajlatú vidékeken s nedvesebb talajokon mindenestre számottevő.

A páczolás legjobb módja a következő: a burgonyát, még mielőtt a csirázásnak csak a nyomát is mutatná, tehát márczius végén, április elején kell páczolni; (szokták némely helyen közvetlenül az elvetés előtt is páczolni, de ez nem jó, mert ilyenkor a rügyek már megeredtek s a rézgáliczoldat azokat annyira megtámadja, hogy teljesen elpusztulnak). A pácz úgy készül, hogy egy nagyobb kádba, pl. 600 literesbe, 200 liter vizet öntünk s ebben 4 kgr. rézgáliczot s 4 kgr. oltatlan meszet oldunk fel, tehát az oldat 2%-os; azután ezen folyadékba beletesszük a burgonyát úgy, hogy a folyadék az összes gumókat ellepje. A páczban a burgonya 24 óráig marad s a mint abból kikerült, tiszta, száraz, szellős helyre kiterítendő s itt marad az elültetésig.

KIS-SZÉKELY PUSZTULÁSA.

— REGENY. —

(13)

Írta: **PÉTERFI TAMÁS**

(Folytatás.)

Azalatt pedig szakadatlanul tartott a »sze treászke!« ordítása, mintha csak a belső szeretet tüze égetné és kényszerítené őket ordítani, kiáltani. A kitérés, a ragaszkodás ezen nyilvánulása nagyszerű volt, a nép az ő korlátlan szilajságában mutatta meg azt, amit érezett.

Balog Izra szinte haraggal vált el Flórától. Neheztelt a gyanúsításokért, melyeket ok nélkülieknek tartott. A nép hódolata őt is meglepte és annál inkább oka volt a leány kétkedésével szemben fölemelni védő szavát.

— Még ha úgy lenne is, amiként mondd, akkor sem volna neked szabad elmulasztanod az atyád pártolását. A gyermeknek pártolni kell a szülőjét!

— Mindenben, csak a rosszba nem!... jegyezte meg Flóra.

— De atyád tiszteli az uraságot. Hódol előtte, miként egy barom szokott!...

— Es majd feldőfi, miként egy barom szokott! — folytatta erős megjegyzéseit az oláh bíró leánya. — En tudom, amit tudok, ti nem értitek, azt amit láttok.

De nem neheztelsz reám ugye Izra?...

— Meg kell bocsájtanom a leálynak, az atyjáért. De jövőre kérlek ne szólj ugy róla.

A szép oláhleány visszafojtotta érzéseit, hogy ne folytassa tovább, mert távozni készült.

— Nem. Nem beszélek én többé rosszat felőle. Jót, mindig csak jót... Elkisérsz a kis gátig Izra?...

— El. De ezt is csak az atyáért teszem, aki olyan hüségese emberre Bárdynak és akit te olyan szörnyüségeseen feketére festettél előttem.

— No, jer! — hívta a leány, — bucsuzzunk el az urnótól és a kert felé menjünk le a kis gátig. Ott nem látnak meg, hogy együtt vagyunk.

— S ha meglátnának?

— De nelássanak!...

— Miért nem járhatsz velem?...

— Akár meghalok veled!... de arról ők ne tudjanak, ne sejtsek ismeretségünket.

— Azért vonultál el az ablaktól is?...

— Eppen azért vontalak hátrább!...

— Milyen bohó vagy te Flóra!

— Mint minden szerelmes a világon! No, jer bucsuzzunk.

Csendesen közeledtek Bárdyné felé, aki még akkor is az elvonuló néptömeget bámulta. Oda léptek kezét csókolni és két czuppanó kézesök után, amilyeneket a kézesókolás mesterségében járatlanok szoktak hangoztatni, a kastélyt elhagyták a kertre nyíló ajtón. Aztán nemsokára eltűntek a lombtalan fatörzsek között.

***

A kastély tulsó szárnyában egyedül maradt Balog bácsi alig várta már a Bárdy Akos ur visszatérését. Mindent hallott, mindent látott! Ezek után

csak ő is üdvözölni akarta az uraságot. A néptömeg hódolata nagyszerű volt és meglepte Balog bácsit. Mintha csak valami hatalmas rendezőség vezette volna a tüntetést.

Nemsokára visszajött Bárdy a kivonulás után. Áreza vidám és derült volt.

— Nem megmondtam öregem?!...

— Eljen! Sze treászke! — kiáltá örömmel az öreg malommester. — Tehát mégis úgy van, amiként monda. Nem félhetünk itt az oláhok gyilkolásától! Ez a hódolás egy királynak is elég lett volna!

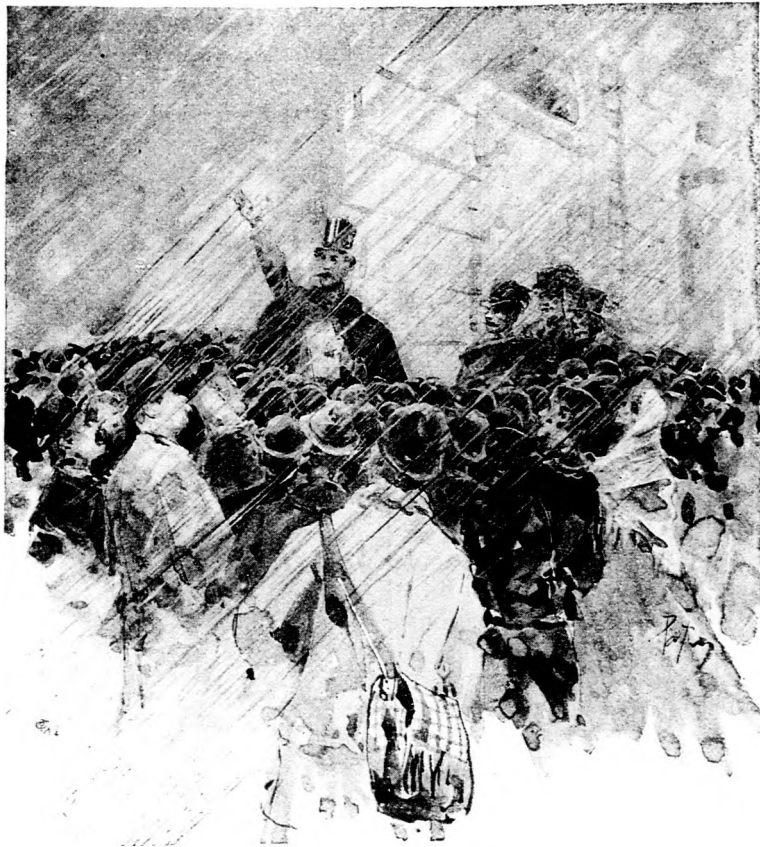
— Miként láthatad öregem! Ez a nép, a buta nyers tömeg, a formálható anyag, mely hatalmas, de bánni kell tudni vele! És a szilaj farkas kellő bánásmóddal — kézi báránynak lesz!

Atváltozik. Délfelé Balog bácsi is itt legyen. Hadd lássák ők mellettem, mint jó emberemet, mint bizalmas közelállót, akit úgy kell tisztelniök, miként jó magamat.

Az öreg Balog János köszönetet mondott urának. Megrázta a kezét örömebe háromszor is Bárdy Akos urnak és hazafelé menve, míg a malomházhoz ért, szüntelen vigasztalta önmagát.

Tehát csak mese és nem egyéb az egész szájról-szájra járó rémhír, mely a Bárdy családot fenyegeti. Az megtörténhetett máshol, de itt?... itt nem lehetséges. A tisztelet, az uraság iránt nyilvánuló igaz vonzalom nem engedi meg. Gyilkolhatnak, rabolhatnak, öldökölhetnek az oláhok minden faluban, csak itt nem, ahol a nép lelkesül uráért és megvédelmezi külső támadásoktól is.

És a tömeg, a falunak apraja-nagyja eljött délután a lakomára, hogy újra kiálthassák, hogy újra éltethessék az uraságot, hogy ismét vissza zugassák a kastély falaival: »Sze treászke dömnü Bárdy!« (Eljen Bárdy ur!)

Jókai beszél az ifjúsághoz.

V. FEJEZET.

A pusztulás kezdete.

Alig pár hét múlva a kisszékelyi lakoma után Bárdynének kedves vendégei jöttek össze.

Vajjon kik lehettek?...

Az urnő személyesen szolgált föl az asztalnál, a cselédek közül egyet sem engedett bemenni. Maga hordotta be a csemegéket és hideg étkeket. Bor nagyon kevés került az asztalra. Azt sem itták meg.

Ugy gondolta az oláh cseléd, hogy nagyon válogatós vendégek lehetnek, mert ő nem látta megérkezésük alkalmával a titokzatos látogatókat, most pedig tiltva van bemenni. Megszagolja a kikerült tálezákat. Még csak dohányfüst sem érzik rajta. Egy ideig találgatta a vendégek kilétét, hanem azután hozzá látott a tálezákon kikerült tészta, gyümölcs és egyéb maradványok elfogyasztásához.

Ha betekintünk a Bárdyné vendégeihez, az urnő hálósobájában találjuk, hol egy kis asztalka mellett csendesen, majdnem suttogva foly a társalgás. Hárman ülnek együtt és jó ismerős mind a három.

Legelől a »flore mundra» egészségtől piros arczát látjuk ragyogni. Ott ül az első helyen és beszél a másik kettőnek.

Hallgatóit nagyon kell, hogy érdekelje a beszéd, mert figyelmüket teljesen lekötötte. Egyik oldalról Bárdyné hallgatja, másikfelől Eszter, az öreg molnár leánya néz a beszélőre, s csak későre szakítják félbe kérdéseikkel Flórákat.

— Hetekkel ezelőtt mondtam én ezt, — beszél a »flore mundra». — És nem hittek szavaimban. Jobban akarták ismerni a népet, amelyhez tartozom, mint magam. A kastélyt még akkor el kellett volna látni jól fegyveresekkel, hadd lássa a nép, hogy van erő, mely megfékezi őket! De így? mikor a kastély ura megalázza magát, leül a nép közé, pedig sejtí a rossz szándékát. Hat ökröt akart megsütni, szerencsére kettő is elég volt! Az erő kimutatása helyett lakoma! Ugyan mitől féljenek?... Kitél remegjenek? Vagy azt hiszi Bárdy Akos, hogy egyes emberekkel vissza fogja tarthatni a népádatot?... Nagyon csalódik!... Igen, csalódik és nem lesz ideje megbánni, annál kevésbé jóvá tenni mulasztását... A férfiaknak hasztalan beszéltem, ők biznak a népben, sőt kigunyoltak intéseimért! Most itt a baj: mit tegyek?

— Teszünk mi! — vette át a szót Bárdyné és csendesen folytatta, hogy a szavai nehogy kihallatszanak valamiképpen. — Igaz, hogy hadvezérek nem vagyunk, de azért a legutolsó órában is egy kis fufangal félrevezethetjük a népet annyira, hogy életünket megmenthetjük. Nekem van pénzem. Puskaport hozatunk!

— Pszt!... halkabban! — szolt közbe Eszter, a székely leány. — Nem kell puskaport venni. Van az nálunk és egy kis hordóval eltüntetünk...

— Bizonyosan tudod, hogy van? — kérdezte az urnő érdeklődve.

— Határozottan láttam többet.

— Ez pompás. Tehát bizonyosan tudod?

— Háromszékről hoztuk.

— És mit értek azzal, ha megvan? — szolt közbe a »flore mundra».

— A lázadókat a legutolsó pillanatban félrevezethetjük, — magyarázta Bárdyné.

— Nem értem az egész dolgot.

— De én értem, — folytató az urnő. — Készíteni fogok a lőporból ropogó, csattogó röpentyüket,

amiket csak meggyújtunk és órákig fogja tartani a tüzelést olyan keményen, mintha legalább is ezer fegyveres vadász lövöldözne.

— És löni is fog valóban? — érdeklődött Flóra.

— Durran, bömböl, ropog, amint kívánod.

— Ugy értem, hogy golyót viszen-e? és a golyók fognak-e ölni?

— Ha közel mennek hozzá, legfőlebb kisüti a szemeiket, de golyót nem röpít, sem nem öl.

— Milyen kár! — sajnálkozott a szép oláh leány. — De ennyi is elég a nép megijesztésére. Azonban sietni kell vele! (Folyt. köv.)

Képeinkhez.

A fészekrabló. Még ki sem zöldült egész teljességében a fa, már is a kis Gyurka fészek keresni

A fészekrabló.

indult. Nyárban a dalosmadarak fészkeit szokta a kis rabló feldulni, de kora tavasszal csak hollófészket talált. Fölmászott hát a fára, de ugyanesak pórul járt. A bátor madár védelmére kelt a boldog kis tanyájának és úgy elverte csőrével, csapdosta szárnyaival a kis fészekrablót, hogy tudom elmegy a kedve majd a fészekszedéstől. Minden rossz kis fiúnak, aki bántja a madarak fészkeit így kellene járjon, mint Gyurka, akkor még több énekes maradna meg, amelyek pedig igen hasznosok. Ugy kell neked Gyurka! te kis fészekrabló!...

Tavaszi üdvözet. A fiatal nő boldogan tartja karján gyermekét. Van-e boldogabb érzélem az anyai szeretetnél? A gondos, a mindenttevő édes szülőnél. A kis Ilonka azalatt a kertben járt és örömmel hozott a tavasz virágaiból, hogy üdvözölje a szerető anyát a tavasz első virágaival. Virágos szép tavasz, zöldelő kikelet, bimbófakadás és madár dal: ezek mind a szív boldogságára vannak. Beköszöntött a tavasz. Itt lesznek a vándormadarak is nemsokára s mi ünneplünk a kikeletet, tavaszi üdvözetet mondunk, mint a kis Ilonka, aki mai képünkön még a fejekörül is virágokat font a tavasz üdvözetére.

Jókai beszél az ifjúsághoz. A mult idők emléke megelevenedik előttünk. 1848 márczius 15-én, a szabadság ébredése napján a pesti ifjúság szakadó záporban hirdette ki a szabadságot. Jókai, mint fiatal ember és az ifjúság egyik vezéralakja beszélt az ifjúsághoz. Ezt a szép jelenetet mutatjuk be mai képünkön.

A d o m á k.

A mozgó liszt.

Ur. Te malacot loptál, móré, mi van a zsákban?
Czigány. Vizses list, korpá!

Ur. Hiszen az mozog, te móré!

Czigány. Hát még nem látott a tekintetes ur mozgó listet, mikor a kenyir tésta kimászott a tekenyőből?

Őszinte vallomás.

— Igaz, kisasszony, hogy papájának a Bácskában van tizezer holdas birtoka?

— Igaz.

— És hogy kegyed a nagybácsijának egyetlen örököse?

— Persze.

— No és még mindig kételkedik az én szerelmemben?

Csábító ajánlat.

Urnö (a helyszerzőhöz): Ezt a kis lányt akarja hozzám beszegődtetni pesztonkának? Hiszen olyan csepp, hogy alig látszik ki a földből!

Cselédszerző: Annál jobb, kezét esókolom. Legalább ha elejti a gyereket, nem esik nagyot!

Egyetlen segítség.

Boross: Orvos ur, az Istenre kérem, mondja meg, mit tegyek, hogy az orromnak veressége eltűnjön?...

Orvos: Hja, barátom, ezt a sok ital okozza, eltüntetni, — ezt nem is lehet. De ha éppen csak orrának veressége bántja, hát akkor igyék tovább is, akkor majd — kék lesz.

Betűrejtvény.

a a L eti ttv
i i L eti a

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő márczius hó 31.

A „Független Ujság” 11. számában közölt talány megfejtése:

„Tanulj tinó ökör lesz belőled”.

Helyesen fejtették meg: Janesó Mariska, Bánkövy Erzsike, Tóth Terka, Bánkövy Annuska, Péter Jolán, Balazsovits Mariska, Antalik Gizella, Blücha Mariska, Györke Mariska, Oláh Sarolta, Kazay Piroška, Vörös Janka, Sányi Jánosné, Kövály Jánosné, Lakatos Sámuelné, Boráth Lajosné, Mészáros József, Kadi János, Cseh József, Eskütt György, Boráth János, Gál János, Koós Gábor, Bodnár Imre, Mravik István, Vér András, D. Nagy János, Hoffman Sebestyén, Bóz Sándor, Nagy János, Nagy Kajos, Tóth Miklós, László Endre, Mészáros Mihály, Göth József, Kis József, Henrik, Makó Imre, Bakonyi István, Gutai Pál, ifj. Szatmáry Sándor, Kovács Blint, Czákó Imre, Körödi András, Horváth Sándor, Tira László, K. Tolvaj Sándor, Szabó Lajos, Lefkóvics Bernát, Darócsy Mihály, Micsák György, Majzik Menyhért, «Öesödi olv. kör» »Gy Tölgyesi polg. olvasó kör» »Kis-Komáromi polg. olv. kör»

A sorshuzárnál Péter Jolán (Terebelyes) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Benyiczkyne Bajza Lenke «Szem és száj közt» című regényét küldöttük meg.

A «Független Ujság» 10. számában közölt talány még utólagosan beküldötték: Szabó Mariska, Tóth Terka, Boráth János, Stokker András, Cseh József, Bartosik Bertalan.

Mezőgazdák figyelmébe!

Elismert kitűnő hazai gyártmány!
1600 gőzcseplőkészlet üzembelen!

CZIM:
ELSŐ MAGYAR
gazdasági gépgyár
RÉSZVÉNYTÁRSULAT,
BUDAPESTEN,
KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcseplőkészletek ≡

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejűek.

MAGÁNJÁRÓK
(uti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Arjegyzék kívánatra díjmentesen küldetük.

Apróságok.

Bur fogságban. Egy fokvárosi hollandus ujságírónak egy angol katonával volt beszélgetése, aki háromszor került már ötvened magával a burok fogságába. Érdekes dolgokat mondott el a ficzkó arról, hogy hogyan bánnak ujabban a burok a foglyaikkal. Az illem legszélső határáig leszedik róluk a ruhát s egyik emberükkel a fehér zászló oltalma alatt visszaküldik őket ahhoz a csápattesthez, amelytől elszakadtak, azzal az udvarias magyarázattal, hogy a legényeknek semmi hasznát nem vehetik, ellenben annál inkább a ruházatuknak és a felszerelésüknek. A katona panaszkodva emlegette az ujságírónak, hogy a burok éppen háromszor vetkőztették már le. Szinte isteni rendeltetést látna benne ő, meg társai, hogy a burokat ruházzák. Ugyanez a katona beszélt az is, hogy valahányszor bur fogságba kerültek, az egyik bur tiszta angol kiejtéssel beszédet intézett hozzájuk, amelyben világosan és meggyőzően elmagyarázta nekik, hogy a buroké az igazság s hogy Anglia óriási igazságtalanságot mivel.

LEVELES-SZEKRÉNY.

M. J. úrnak Romhány. A marhalevelet az eladásnál a vevő nevére kell írni és ennek költségét a vevő viseli. Névváltoztatás ügyében tessék ajánlott levélben Telkes Simon urhoz, a névmagyarosító társulat elnökéhez fordulni Budapest, I. Atilla-körút. — **V. J. úrnak S.-A.-Ujhely.** Az agg tanítók számára eddig semmiféle menház nincsen, de a múlt évben indult meg egy mozgalom, az Eötvös-kollegium megteremtése végett, a melyben valószínűleg jut hely az elaggott tanítók számára. — **H. S. úrnak Somogy-Szob.** Most beküldött tudósítását lapunk mai számában közöljük: — szíves figyelmét köszönjük. — **Sorsjegyekről H. A. Jászfalu, H. E. Szőlgyén, 4106. sz. előfizető Szentés, T. S. Protrapusza, B. P. Sály.** Sorsjegyeik nem huzattak ki. — **Mészáros Mihály úrnak.** A beküldött talányhoz a megfejtését is mellé kell írni, mert mi a fejünket nem törhetjük rajta. Különb is ehhez rajz szükség és annak előállítására nem vállalkozunk. — **Öcsödi olvasókör.** A nyert regényt elküldöttük. Tessék a postán utánna nézni. — **Kádi János úrnak.** Igaz, hogy azon a beküldött levelezőlapon két előfizetőnk neve volt, de mi az egyik nevet egy más lapra írjuk és így külön-külön esnek huzás alá. Így jött ki a D. Nagy János nevet mutató lap, akinek a nyereményt elküldöttük. Mivel csak egy regény esik sorsolásra, csak egy előfizető nyerhet. Ez az igazság.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1901. márczius 23-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 14:40—15:60 K. *Rozs* 14:00 K-tól 14:60 K-ig. *Árpa* 11:40 K-tól 12:40 K-ig, jobb minőségű 14:40 K-tól 17:20 K-ig. *Zab* 11:70 K. *Tengeri* 9:90 K. **Liszt** ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	25:00	23:90	23:10	22:30	21:80	20:50	19:40	16:30	11:60

Buzakorpa finom 8:80 K, durva 8:90 K.

Egyéb magvak: *mák* 30—60 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 24—28 K, aprószemű 24—28 K, *tarka* 22—28 K, *lencse* 24—40 K, *borsó* héjas 28—36 K, *lóhere* 136—153 K, *lucerna* 88—96 K, *baltaczim* 24—26 K.

Takarmányvásár. Réti széná 4—560 fillér, muhar 510—540 fillér, zsupszalma 290—320 fillér, a.omszalma 260—310 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürű 34—40 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 92—95 flér, 280—300 kg.-mos 91—94 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 85—83 fillér, szerb 92—96 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 62—69—, középminőségű 55—59—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 42—64 00, magyar tehén középminőségű 39—68 00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 40—62 00, szerbiai ökör jobb minőségű 41—65—, kivitel —, középminőségű 42—48—, szerbiai bika 48—62—, szerbia bivaly 30—42—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élőszulyban Élő borju 76—92 K.

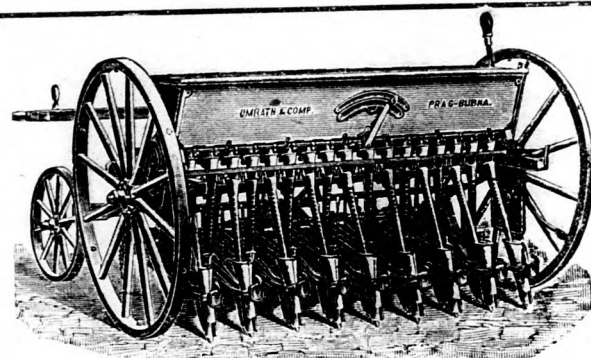
Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2:40—2:60 K, csirke 2:40—2:50 K, kappan hizott 4:00 K.—4:40 K. Rucza 4:50—6:00 K. Lud hizott 13—14 K. Pulyka sovány 6—7 K.

Tojás alföldi 70—71 K, erdélyi 68—69 K, ládánként. Tea, tojás 100 drb 4:80—5:00 K.

Tejtermékek. Teavaj 2:40—3:00, tejföl 64—80 fillér literenként, főzővaj 1:90—2:00 K, tehénturó 48—64 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0:00—0:00 1 q 12:00—16:00 Petrezselyem 100 kötés 0:00—0:00, 1 q 9—10—, zeller 100 drb 4:00—6:00, karalábé 2:00—2:40, vöröshagyma 100 kötés 0:—drb 2:00 q 12—14—, foghagyma 36—38—, vörösrépa 100 00—, 1—1:60, fehérrépa, fejeskáposzta 20—32—, kelkáposzta 100 drb 5:00—7:00, vöröskáposzta 16—24—, fejjesaláta 12:10—17:0, kötött saláta 0:00—0:00, burgonya rózsa 1 q 4:20—4:80, sárga 3:80—4:20.

Egyetemes sorvetőgépek

legjobb tolókerék-rendszer. Magyar és osztrák szabadalom.

Utólérhetlen Tessenk

MEGBIZHATO! árjegyzéket

CZÉLSZERŰ! kért!

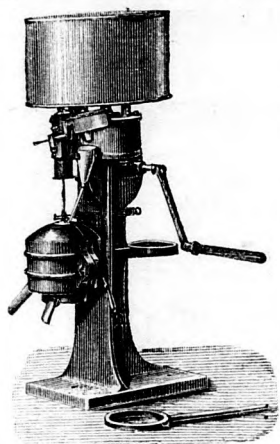
KÖNNYŰ JÁRATU!

Ekék. Trieurök.

Umrath és Társa Budapest,

V., Váci-körút 60. szám.

Gőzcseplőkészletek 12 lóerőig. — Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

A
„Mélotte“

jelenleg a legjobb és legolcsóbb

**tej-
főlözőgép**

(Magy. szabad. 20232. sz.)

mert

a következő előnyökkel bíró:
Legtartósabb szerkezet!
Legnagyobb munkabírás!
Legkönnyebb hajtás!
Legtökéletesebb főlőzés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

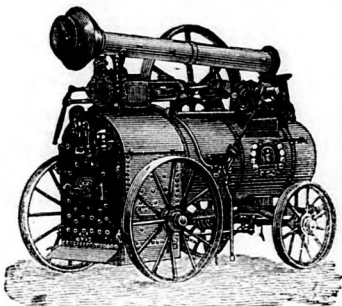
Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

Mindennemű tejjgazdasági
gépek.

A magyar kir. állam-
vasutak gépgyára gazd.
gépeinek eladása.

Használt és jól javított
gőzcsepplőkészletek.
Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bér-
mentve.

A tótmegyeri fogyasztási és értékesítő
szövetkezet üzletvezetője

**ügyes kereskedő-
segédet keres**

április 15-iki belépéssel.

Fizetése havi 30 korona és teljes ellátás.

Magyar és tót nyelv ismerete szükséges.
Jelentkezni az igazgatóságnál lehet.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 25.

21826. sz. V/1.

Árlejtési hirdetmény.

A borovó-vukovári partvédőmű kiépítéséhez szükséges, s mintegy

**123.786·7 m³ földmozgósításból 9.860·6 m³ kavics vagy kő-
törmelék ágyazatból, 29.761·8 m³ l. o. kőhányásból és
21.350·0 m² területnek földugványozásából álló munkákat
engedélyezvén,**

ezeknek vállalat útján leendő biztosítására a m. kir. földművelésügyi miniszterium II. emeleti tanács-
termében

folyó év április hó 10-én, déli 12 órakor

zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Az anyagok szállítására és azok beépítésére vonatkozó kellően bélyegzett zárt ajánlatok
e felirattal: „Ajánlat a borovó-vukovári partvédezet munkálataira“, melyekhez az ajánlati összeg
5%-ának megfelelő bántópenznek készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban a budapesti IX.
ker. állami pénztárnál történt letételét igazoló pénztári elismervény is csatolandó és Petzrik János
segédhivatali igazgatónál (földművelésügyi miniszterium I. em. 49a.)

1901. évi április hó 10-ik napjának déli fél 12 órájáig

nyújtandók be.

A többi feltételek a hivatalos órák alatt az ujvidéki m. kir. folyammérnöki hivatalban meg-
tudhatók, hol a tervezetek is betekintheők és az ajánlati minták, valamint a részletes feltételek
beszerezhetők.

Kelt Budapest en, 1901. év márczius hó 14-én.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

1899. évi forgalom: 26,480 bál.
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
 figyelmét
a budapesti
gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál.

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa
 Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

**ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
 TÁRSASÁG)**
 vezelőt PFANHAUSER AG.
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)
 MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
 Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
 * BUDAPEST *
 V., Báthory-utca 4. szám.

Egyszerre megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

Gazdáknak fontos!
HREBLAY EMIL

állattenyésztési m. kir. felügyelő GÖDÖLLŐ.

MUNKÁI:

Baromfi hizlalás	1 kor. 50 fill.
Baromfi tenyésztésre vonatkozó tudnivalók	1 kor.
Tyuktenyésztés	2 kor.
Lud és kacsza tenyésztés	2 kor.
Pulyka tenyésztés	1 kor. 60 fill.
Baromfi és tojás értékesítő szövetkezetekről	1 kor. 60 fill.

Megrendelhetők aszerzőnél, legegyszerűbben a pénz előleges beküldése mellett.

Egyszerre megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. szám (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.

Alapítványok és üzletrészekben: 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek.

Bizosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság

Szuperfoszfátot, kénsavas-kálit, kénsavas-ammont,

Kovasavas-kálit, (dohánytrágyázásra)

Chilisalétromot, Kainitot,

40°-os kálitrágyasót

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.